Nr 216.

Godkänd av första kammaren den 24 maj 1927.
Godkänd av andra kammaren den 25 maj 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner och understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer.

(Bankoutskottets utlåtande nr 38 och memorial nr 40.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av nedannämnda framställningar rörande pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer.

I. Efterlevande till befattningshavare inom försvarsväsendet och allmänna civilförvaltningen.

1:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 januari 1927 dagtecknad proposition nr 59 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att änkan *Anna Mathilda Friberg, född Berglund,* må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 504 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

2:o.

Uti punkten 2:o av berörda proposition nr 59 föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att änkan *Sofia Matilda Jacobson, född Svenson,* må från

och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har ej givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

3:o.

Eders Kungl. Maj:t har uti punkten 3:o av förevarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att änkan *Elin Maria Blomgren, född Johansson,* må från och med den 1 april 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 420 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

4:o.

I punkten 4:o av propositionen nr 59 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att korpralen Karl Henrik Einar Anderssons änka *Selma Linnea Andersson, född Nilsson,* må från och med den 1 augusti 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 400 kronor.

Riksdagen har ej funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag än att understödsbeloppet lämpligen synts böra bestämmas till ett med 12 jämnt delbart tal. På grund härav har riksdagen höjt det föreslagna beloppet till 408 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att korpralen Karl Henrik Einar Anderssons änka Selma Linnea Andersson, född Nilsson, må från och med den 1 augusti 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 408 kronor.

5:o.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts under punkten 5:o av förevarande proposition gjorda framställning och under hänvisning till den i propositionen lämnade utredningen i ämnet har riksdagen medgivit, att tygarbetaren vid Karlsborgs tygstation Klas Edvard Anderssons änka *Emelie Augusta Andersson* må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

6:o.

Under punkten 6:o föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att envar av förmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Oskar Petterssons

änka *Maria Mathilda Pettersson, född Larsson,* samt arbetaren vid samma faktori Johan August Anderssons änka *Matilda Andersson, född Olsdotter,* må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, den förra av 324 kronor och den senare av 384 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (II: 281), vari hemställts, »att riksdagen med ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 59, punkt 6:o, måtte höja den för änkan *Maria Mathilda Pettersson* föreslagna pensionen till 384 kronor.»

Riksdagen, som anser, att understöd av statsmedel bör beviljas änkorna Pettersson och Andersson, har med hänsyn till vad i motionen anförts funnit sig böra medgiva, att understödsbeloppet även för änkan Pettersson bestämmes till 384 kronor.

På grund av det anförda har riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med bifall till berörda motion, medgivit, att envar av förmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Oskar Petterssons änka Maria Mathilda Pettersson, född Larsson, samt arbetaren vid samma faktori Johan August Anderssons änka Matilda Andersson, född Olsdotter, må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

7:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 7:o föreslagit riksdagen medgiva, att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Karl Johan Ferdinand Gröndahls änka *Anna Sofia Gröndahl, född Johansson,* må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

8:o.

Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts uti punkten 8:o av berörda proposition framställda förslag och under hänvisning till utredningen i nämnda punkt får riksdagen anmäla, att riksdagen medgivit, att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Adolf Fredrik Daags änka *Jenny Augusta Teresia Daag, född Johansson,* må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

9:o.

I punkten 9:o av avhandlade proposition föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att månadslönaren vid flottans varv i Karlskrona Gustaf Adolf Danielssons änka *Anna Petronella Danielsson, född Svanberg,* må från och

med den 1 februari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 528 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

10:o.

I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t uti punkten 10:o föreslagit och med hänvisning till den i propositionen förebragta utredningen i ärendet har riksdagen medgivit, att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Carl Johan Nilssons änka *Hilda Carolina Nilsson, född Allgulin,* må från och med den 1 januari 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

11:o.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkten 11:o framställda förslag har riksdagen medgivit, att renhållningskarlen vid kommendantskapet å Karlsborg Karl Gustaf Anderssons änka *Eva Charlotta Andersson, född Johansdotter,* må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

12:o.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkten 12:o av förevarande proposition gjorda framställning och under hänvisning till den i propositionen lämnade utredningen i ämnet har riksdagen medgivit, att korpralen Axel Teodor Forsbergs änka *Carolina Maria Forsberg, född Larsson,* och makarnas dotter *Ingeborg Margareta* må från och med den 1 januari 1927 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 384 kronor, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, och dottern med 120 kronor, att utgå till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder.

13:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 13:o av propositionen nr 59 föreslagit riksdagen medgiva, att ett vart av avlidne kaptenen vid flottan friherre *Christer Åkerhielms* och hans änka Agnes Margaretha Åkerhielms, född von Oelreich, *barn Ulla Elisabeth Alice Wilhelmina* och *Gösta Axel Charles-Emile* må från och med den 1 mars 1926, så länge det åtnjuter pension från flottans gratialfond, därutöver från allmänna indragningsstaten uppbära så stort belopp, att detsamma jämte pensionen uppgår till 400 kronor för år, samt att å sålunda tillökade pensionsförmåner må åtnjutas dyrtidstillägg enligt de förmånligare grunderna i dyrtidstilläggskungörelsen den 15 juni 1923 (nr 267).

Såsom statskontoret i avgivet utlåtande erinrat, har tilläggspension utöver författningsenligt utgående familjepension hittills plägat beviljas endast i de fall, där familjeförsörjaren omkommit på grund av olycksfall under tjänstutövning. Så har icke varit förhållandet i det nu avsedda fallet, och riksdagen har därför ansett det vara betänkligt att här bevilja särskilt understöd utöver vad som utgår från vederbörande änke- och pupillkassa. Då nämligen, såsom statskontoret också antytt, de yttre omständigheterna i detta fall i stort sett äro av den art, att liknande förhållanden ofta torde kunna förekomma såväl i militär som i viss civil tjänstgöring, skulle enligt riksdagens mening ett bifall till föreliggande förslag möjligen kunna framkalla konsekvenser, som ej vore önskvärda. Med hänsyn till vad nu anförts har riksdagen funnit sig böra avslå Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

14:o.

Uti punkten 14:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vartdera av avlidne förste amanuensen i försvarsdepartementet *Nils Erik Isidor Baad-Heimers* och hans änka Gurli Augusta Gunborg Baad-Heimers, född Jacobson, minderåriga *barn Nils Olof Bertil Herman Snakenberg* och *Per Olof Erik Nils Palm* må från och med den 1 maj 1926 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 500 kronor årligen.

Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att, oaktat Baad-Heimers jämförelsevis korta anställningstid i statens tjänst, understöd tillerkännes hans efterlevande i form av uppfostringsbidrag till makarnas minderåriga barn under deras uppväxttid. Vad angår storleken av dessa understöd har riksdagen emellertid funnit desamma böra reduceras till ett belopp av 384 kronor årligen för vartdera barnet.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att vartdera av avlidne förste amanuensen i försvarsdepartementet Nils Erik Isidor Baad-Heimers och hans änka Gurli Augusta Gunborg Baad-Heimers, född Jacobson, minderåriga barn Nils Olof Bertil Herman Snakenberg och Per Olof Erik Nils Palm må från och med den 1 maj 1926 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 384 kronor årligen.

15:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 15:o av ifrågavarande proposition nr 59 riksdagen medgiva, att vart och ett av avlidne verkmästaren vid Västerbottens regementes skomakeriverkstad *Nils Oscar Jonssons* och hans

änka Klara Josefina Jonssons, född Olsson, minderåriga *barn Anna Viola Margareta, Nils Alvar, Knut Helge, Olga Maria, Birgitta Matilda* och *Karin Linnéa* må från och med den 1 januari 1926 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 72 kronor årligen.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

16:o.

Under punkten 16:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne månadslönaren vid flottans varv i Karlskrona *Karl Richard Thorells* och hans änka Anna Elisabeth Thorells, född Lindgren, *son Torsten* må från och med den 1 januari 1926 till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 168 kronor årligen.

Eders Kungl. Maj:ts förslag föranleder icke anmärkning från riksdagens sida, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

17:o.

Under punkten 17:o av ifrågavarande proposition nr 59 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne arbetaren vid ammunitionsfabriken *Fredrik Gustaf Adolf Hallbergs* och hans änka Ebba Viktoria Teresia Hallbergs, född Larsson, *son Gustaf Adolf* må från och med den 1 juni 1926 till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 168 kronor årligen.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

18:o.

I en till riksdagen avlåten, den 18 februari 1927 dagtecknad proposition nr 136 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1:o föreslagit riksdagen medgiva, att änkan *Maria Bergwall, född Jansson,* må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 420 kronor.

Under erinran att riksdagen tidigare i likartade fall eller då vederbörande omkommit under flygtjänstgöring beviljat understöd till efterlevande och med hänvisning till riksdagens beslut under punkten 2:o i det föregående rörande understöd åt änkan Jacobson har riksdagen här funnit sig böra bevilja ett till 600 kronor förhöjt understödsbelopp.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att änkan Maria Bergwall, född Jansson, må från och med den 1 januari 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

19:o.

I punkten 2:o av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att nedannämnda änkor efter daglönare vid flottans varv i Karlskrona, nämligen Lars Svenssons änka *Emelie Sofia Svensson*, Olof Winboms änka *Ingegärd Winbom*, Peter Olsson Ands änka *Botilda Olsson And*, Karl Alfred Danielssons änka *Antoinette Maria Kristina Danielsson*, Frans August Johanssons änka *Hilda Vilhelmina Johansson*, Frans Samuel Johanssons änka *Hilda Karolina Johansson*, Karl August Holmqvists änka *Dorotea Holmqvist*, Olof August Peterssons änka *Botilda Petersson*, Gustaf Henrik Eneroths änka *Johanna Charlotta Eneroth*, Karl Oscar Johannessons änka *Sofia Matilda Johannesson* och Sven Hanssons änka *Johanna Hansson*, må från och med den 1 januari 1927 komma i åtnjutande av årliga pensioner å allmänna indragningsstaten till belopp av 384 kronor för envar, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd;

samt att avlidne daglönaren vid nämnda varv *Manne Zacheus Cornelius Grönblads* och hans änka Hulda Maria Grönblads *barn Nils Gustaf Cornelius, Hilda Ingrid Fredrika och Knut Arne Manne*, avlidne daglönaren vid samma varv *Gustaf Albert Peterssons* och hans änka Ellen Elisabet Peterssons *barn Bengt Martin, Magda Signe Maria och Astrid Elisabet* samt avlidne daglönaren vid nämnda varv *Otto Hilding Peterssons* och hans änka Hildegard Sofia Peterssons *dotter Elsa Viola* må från och med den 1 januari 1927 till och med utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd å allmänna indragningsstaten, ett vart av de sex förstnämnda med 96 kronor årligen och det sistnämnda med 168 kronor årligen.

På grund av den i ärendet förebragta utredningen och under hänvisning till åtskilliga likartade fall, där riksdagen beviljat understöd åt efterlevande efter daglönare vid marinen, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

20:o.

I punkten 3:o av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att smeden vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Gustaf Karlssons änka *Eva Kristina Karlsson, född Andersdotter*, må från och med den 1 november 1926, så länge hon förbliver i

sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att anmärka mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

21:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 4:o av berörda proposition föreslagit riksdagen medgiva, att arbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Olof Vilhelm Olssons änka *Selma Amalia Olsson, född Bill,* må från och med den 1 juli 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

22:o.

Eders Kungl. Maj:t har vidare i punkten 5:o av förenämnda proposition nr 136 föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne eldaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori *Edvard Julius Anderssons* och hans änka Ida Amalia Anderssons, född Larsson, *dotter Sigrid Elvira* må från och med den 1 oktober 1926 till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 120 kronor årligen.

Riksdagen, som ansluter sig till departementschefens uppfattning, har funnit sig böra bevilja ett uppfostringsbidrag till Anderssons minderåriga dotter till ett belopp av 120 kronor årligen på vanliga villkor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning av riksdagen bifallits.

23:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 14) har föreslagits, »det riksdagen ville bevilja avlidne korpralen vid flottans 3:e matroskompani nr 46 Johan Petter Niklassons änka *Kristina Niklasson, född Larsson,* så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, ett årligt understöd av 400 kronor att utgå från och med ingången av år 1927 under hennes återstående livstid».

Då änkan Niklasson uppnått hög ålder och synes vara i behov av understöd, har riksdagen, med hänsyn även till mannens långvariga anställning i statens tjänst, funnit det vara billigt, att dylikt understöd beredes änkan av statsmedel. Vidkommande storleken av ifrågavarande understöd har riksdagen, i enlighet med vad i åtskilliga liknande fall beslutits, beviljat ett belopp av 384 kronor årligen, att från och med ingången av år 1927 utgå å allmänna indragningsstaten.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att korpralen Johan Petter Niklassons änka Kristina Niklasson, född Larsson, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

24:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 15) har föreslagits, »det riksdagen ville medgiva, att en var av följande fem änkor efter avlidna daglönare vid flottans station i Karlskrona, nämligen skräddaren Nils August Petterssons änka *Emelie Charlotta Pettersson, född Pettersson*, skräddaren Karl August Lindells änka *Karolina Lindell, född Fredriksdotter*, skräddaren Peter Johan Nilssons änka *Anna Maria Nilsson, född Adolfsson*, skomakaren Anders Johanssons änka *Ingegärd Johansson, född Berg Karlsdotter*, samt magasinsdrängen Nils Johan Lindströms änka *Ingegärd Lindström, född Petersdotter*, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd å 400 kronor.»

Enligt riksdagens mening synas billighetsskäl tala för beviljande av understöd av statsmedel i förevarande fall. Samtliga de personer, för vilka understöd begäres i motionen, äro nämligen änkor efter anställningshavare, vilka under jämförelsevis lång tid tjänat staten. Änkorna äro antingen på grund av hög ålder eller styrkt sjukdom oförmögna till arbete, med vilket de kunna försörja sig. Av handlingarna att döma synas de även vara i sådana ekonomiska omständigheter, att behov av understöd torde få anses föreligga. Under sådana förhållanden har riksdagen funnit sig böra medgiva, att årliga understöd beredas ifrågavarande änkor från allmänna indragningsstaten. Understöden hava, i enlighet med vad i åtskilliga liknande fall ägt rum, bestämts till 384 kronor årligen, att utgå från och med den 1 januari 1927.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att envar av daglönarna Nils August Petterssons änka Emelie Charlotta Pettersson, född Pettersson, Karl August Persson Lindells änka Karolina Lindell, född Fredriksdotter, Peter Johan Nilssons änka Anna Maria Nilsson, född Adolfsson, Anders Johanssons änka Ingegärd Johansson, född Berg Karlsdotter samt Nils Johan Lindströms änka Ingegärd Lindström, född Petersdotter, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

25:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 39) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta tillerkänna envar av änkorna efter daglönare vid flottans varv

i Karlskrona, nämligen Erik Wilhelm Unggrens änka, *Anna Unggren;* Anders Olof Svenssons änka, *Johanna Svensson;* Nils Svenssons änka, *Emelie Sofia Svensson;* Johan Olssons änka, *Eljen Olsson;* Karl Gustaf Gertonssons änka, *Johanna Gertonsson* och Abraham Olsson Werngrens änka, *Anna Maria Werngren,* från och med den 1 januari 1927 ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten så länge de förbliva i sitt nuvarande änkestånd».

Av skäl, som under nästföregående punkt anförts ifråga om där avhandlade fall, finner riksdagen sig böra medgiva, att årliga understöd av statsmedel beviljas de i förevarande motion avsedda änkorna. Understöden hava, på sätt i motionen hemställts, bestämts till 384 kronor årligen för en var av ifrågavarande änkor, att från och med den 1 januari 1927 utgå från allmänna indragningsstaten.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att envar av daglönarna Erik Wilhelm Unggrens änka Anna Unggren, född Mattsson, Anders Olof Svenssons änka Johanna Svensson, född Johansdotter, Nils Svenssons änka Emelie Sofia Svensson född Petersson, Johan Olssons änka Eljen Olsson, född Karlsson, Karl Gustaf Gertonssons änka Johanna Gertonsson, född Petersson, samt Abraham Olsson Werngrens änka Anna Maria Werngren, född Olofsdotter, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

26:o.

I en inom riksdagen väckt motion, (I: 40) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta tillerkänna förmannen vid sjöbeväringens beklädnadsförråd i Karlskrona Johannes Carlsson Medins änka, *Hilda Charlotta Medin,* ett årligt understöd av 384 kronor samt 120 kronor åt vartdera av hennes 5 minderåriga barn *Emil Emanuel, Johannes Rudolf Alfons, Gösta Birger, Elisabet Birgitta* och *Maj-Britt* tills de fyllt 18 år, att utgå ur allmänna indragningsstaten från och med den 1 mars 1927 så länge hon lever i sitt nuvarande änkestånd.»

Med hänsyn till de i ärendet åberopade ömmande omständigheterna har riksdagen funnit sig böra medgiva, att något understöd av allmänna medel beviljas såväl änkan Medin som hennes minderåriga barn under deras uppväxttid. Vad angår storleken av dylikt understöd har riksdagen beviljat ett belopp av 384 kronor för änkan under hennes återstående livstid och 60 kronor för vart och ett av de minderåriga barnen intill utgången av det år, varunder vederbörande uppnår 18 års ålder. Understöden hava anvisats från allmänna indragningsstaten att utgå från och med den 1 februari 1927 eller månaden näst efter Medins död.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förmannen Johannes Carlsson Medins

änka, Hilda Charlotta Medin, född Lund, samt makarnas minderåriga barn Edvin Emanuel, Johannes Rudolf Alfons, Gösta Birger, Elisabet Birgitta och Maj-Britt må från och med den 1 februari 1927 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 384 kronor samt vart och ett av barnen till och med utgången av det kalenderår, varunder det uppnår 18 års ålder, med 60 kronor.

27:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 41) har föreslagits »att riksdagen måtte besluta tillerkänna daglönaren vid flottans sjukhus i Karlskrona Karl Petterssons änka *Sissa Pettersson* ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten från och med den 1 januari 1927, så länge hon lever i sitt nuvarande änkestånd».

Då riksdagen ansett skäl föreligga att i här förevarande fall bevilja understöd av allmänna medel och icke funnit anledning till erinran mot vad uti motionen i sådant avseende föreslagits, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion medgivit, att daglönaren Karl Petterssons änka Sissa Pettersson, född Henriksdotter, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av 384 kronor.

28:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 42) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta tillerkänna förmannen vid flottans proviantförråd i Karlskrona Sven Jönssons änka *Estrid Jönsson* ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten från och med den 1 januari 1927 så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd».

Riksdagen, som bifaller förslaget om årligt understöd åt änkan Jönsson med i motionen föreslaget belopp, får anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förmannen Sven Jönssons änka Estrid Jönsson, född Andersson, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

29:o.

Uti en inom riksdagen väckt motion (II: 4) har föreslagits, »det riksdagen ville medgiva, att avlidne daglönaren Carl Petter Jonasson Strands änka *Amanda Jonasson Strand, född Roos,* må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av trehundra kronor; samt att samma avlidne daglönares och hans efterlämnade änkas minderåriga dotter *Anna Lilian* må från och med den 1 januari

1927 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av etthundra kronor».

Med hänsyn till vad i motionen framhållits har riksdagen funnit sig böra medgiva, att något understöd av statsmedel beviljas daglönaren Strands efterlevande änka och minderåriga dotter. I fråga om änkan har riksdagen på grund av vad som upplysts angående hennes ekonomiska ställning funnit anledning saknas att bevilja högre pensionsbelopp än 324 kronor årligen. Understödet till dottern har bestämts till 60 kronor. Ifrågavarande understöd hava anvisats att från och med den 1 januari 1927 utgå från allmänna indragningsstaten.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att daglönaren Carl Peter Jonasson Strands änka Amanda Strand, född Roos, och makarnas minderåriga dotter Anna Lilian må från och med den 1 januari 1927 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 324 kronor samt dottern till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, med 60 kronor.

30:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 5) har föreslagits, »det riksdagen ville medgiva, att avlidne korpralen John Herbert Werins änka *Selma Viktoria Werin* må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 300 kronor; samt att vart och ett av samma avlidne korprals och hans efterlämnade änkas minderåriga barn *Wincent Johan Herbert, Leon Stig* och *Inga Kristina* må från och med den 1 januari 1927 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 100 kronor».

I betraktande av de omständigheter, som åberopats i motionen, har riksdagen ansett, att understöd av statsmedel bör beredas änkan Werin och hennes tre minderåriga barn. Vad angår storleken av dessa understöd har riksdagen beviljat ett belopp för änkan av 384 kronor samt för vart och ett av barnen av 60 kronor årligen, att från och med den 1 januari 1927 utgå från allmänna indragningsstaten.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att korpralen John Herbert Werins änka Selma Viktoria Werin, född Johansson, samt makarnas minderåriga barn Wincent Johan Herbert, Leon Stig och Inga Kristina må från och med den 1 januari 1927 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i

sitt nuvande änkestånd, med 384 kronor samt vart och ett av barnen intill utgången av det kalenderår, varunder det uppnår 18 års ålder, med 60 kronor.

31:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 62) har föreslagits, »att riksdagen måtte bevilja tvätterskan *Jenny Karlsson*, Karlskrona, ett årligt understöd av 444 kronor, att utgå från 1 januari 1927 under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd.»

Riksdagen, som ansett sig böra bereda understöd åt änkan Karlsson, har med hänsyn till hennes anställningstid icke haft något att erinra mot det i motionen föreslagna understödsbeloppet, vilket överensstämmer med vad riksdagen år 1926 i liknande fall beviljat.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av förevarande motion medgivit, att förre daglönaren Peter Karlssons änka Jenny Sofia Karlsson, född Karlsson, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 444 kronor.

32:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 63) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja varvsarbetareänkorna *Signe Sofia Eneberg, Dorotea Svensson, Karin Karlsson, Anna Sofia Svedberg, Amanda Josefina Johnsson, Anna Augusta Krantz* och *Kristina Maria Svensson*, samtliga från Karlskrona, ett årligt understöd åt var och en av 384 kronor, att utgå från 1 januari 1927 under deras återstående livstid, så länge understödstagaren förbliver i sitt nuvarande änkestånd».

De omständigheter, som i förevarande fall åberopats, göra det enligt riksdagens mening billigt, att understöd av statsmedel beredas ifrågavarande änkor. Understöden, vilka beviljats från allmänna indragningsstaten, hava på sätt i motionen föreslagits bestämts till 384 kronor årligen för envar av änkorna att utgå från och med ingången av år 1927.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att envar av daglönarna Frans Oskar Enebergs änka Signe Sofia Eneberg, född Fredriksson, August Svenssons änka Dorotea Svensson, född Danielsson, Sven Karlssons änka Karin Karlsson, född Truedsdotter, Håkan Mattisson Svedbergs änka Anna Sofia Svedberg, född Öhrfeldt, Nils Johnssons änka Amanda Josefina Johnsson, född Lundquist, Karl Krantz' änka Anna Augusta Krantz, född Svensson, samt Axel Ferdinand Svenssons änka Kristina Maria Svensson, född Andersson, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

33:o.

I en inom riksdagen väckt motion II: 169 har hemställts, »att riksdagen ville besluta tilldela änkan efter avlidne daglönaren vid kungl. flottans varv i Karlskrona Abraham Abrahamsson, *Karolina Sofia Abrahamsson*, ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten från och med den 1 januari 1927».

Då skäl synas föreligga för beviljande av understöd i förevarande fall och riksdagen icke haft något att erinra mot det i motionen föreslagna beloppet, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion medgivit, att förre daglönaren Abraham Abrahamssons änka Karolina Sofia Abrahamsson, född Håkansson, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

34:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 170) har hemställts, »att riksdagen ville besluta tilldela änkan efter avlidne förmannen vid kungl. fortifikationen i Karlskrona Jonas Jonasson, *Hilda Sofia Jonasson*, ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten retroaktivt från och med den 1 januari 1926».

Riksdagen, som anser sig böra bevilja understöd åt änkan Jonasson med det i motionen föreslagna beloppet, att utgå från och med år 1927, har, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre förmannen Jonas Jonassons änka Hilda Sofia Jonasson, född Nilsson, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

35:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 171) har hemställts, »att riksdagen ville besluta tilldela vart och ett av avlidne båtsmannen och daglönaren *Anders Petter Niklasson Wallins barn, Karl Oskar, Hilda Astrid Viktoria* och *Gustaf Erik Sigfrid* ett årligt understöd av 120 kronor till dess de uppnått 18 års ålder.»

Billighetsskäl synas riksdagen tala för att Wallins efterlevande beredas understöd i form av uppfostringsbidrag åt de minderåriga barnen. Beloppen av dessa bidrag hava, i anslutning till vad i ett par liknande fall beslutits, fastställts till 96 kronor årligen. Understöden hava, på sätt förut ägt rum, bestämts att åtnjutas intill utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 18 års ålder.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att vart och ett av förre daglönaren

Anders Petter Niklasson Wallins och hans efterlämnade änka Elina Elise Wallins, född Svensson, minderåriga barn Karl Oskar, Hilda Astrid Viktoria och Gustaf Erik Sigfrid må från och med den 1 januari 1927 intill utgången av det kalenderår, varunder det uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten åtnjuta ett årligt understöd av 96 kronor.

36:o.

I en till riksdagen den 4 februari 1927 avlåten proposition nr 91 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, i punkten 3:o [1] föreslagit riksdagen medgiva, att till vartdera av amanuensen hos riksförsäkringsanstalten *Nils Viktor Vilhelm Kronbergs* och hans efterlämnade hustru Elsa Karin Maria Kronbergs, född Tenger, *minderåriga barn Nils Erik Vilhelm Gylfe* och *Britta Elsa Maria* må, räknat från och med den 1 augusti 1926, till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten utgå ett årligt understöd av 300 kronor.

Enligt riksdagens mening torde med hänsyn till Kronbergs jämförelsevis korta anställningstid i statstjänst, änkans ålder samt behållningen i boet efter Kronberg någon tvekan kunna råda, huruvida understöd av statsmedel bör beredas hans efterlevande. I betraktande av de omständigheter, som anförts till stöd för förslaget om dylikt understöd, har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig, att staten i detta fall beviljar någon hjälp. Densamma lärer emellertid böra begränsas till uppfostringsbidrag åt makarna Kronbergs minderåriga barn under deras uppväxttid, vilka bidrag skäligen synts böra bestämmas i enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning medgivit, att till vartdera av amanuensen hos riksförsäkringsanstalten Nils Viktor Vilhelm Kronbergs och hans efterlämnade hustru Elsa Karin Maria Kronbergs, född Tenger, minderåriga barn Nils Erik Vilhelm Gylfe och Britta Elsa Maria må, räknat från och med den 1 augusti 1926, till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten utgå ett årligt understöd av 300 kronor.

37:o.

Under punkten 4:o av nyssnämnda proposition nr 91 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att överläkaren vid Göteborgs hospital Johan Kristian Wickströms änka *Ebba Margareta Elisabeth Wickström, född Lagercrantz,* må, räknat från och med den 1 april 1926, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,140 kronor.

[1] Beträffande punkterna 1—2 samt 5 av prop. nr 91, se riksdagens skrivelse nr 214, punkterna 71:o—72:o samt 74:o.

Såsom departementschefen framhållit, har den omständigheten, att en ordinarie befattningshavare författningsenligt ej haft möjlighet att ingå i statsunderstödd familjepensionskassa, hittills ansetts utgöra ett särskilt skäl för beviljande av pension eller därmed jämförligt understöd åt befattningshavarens efterlevande. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett sig böra medgiva, att pension i detta fall beredes, oaktat änkan Wickström ej är medellös. Det i propositionen föreslagna pensionsbeloppet, som beräknats i anslutning till av riksdagen i vissa liknande fall beviljade belopp, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

38:o.

Eders Kungl. Maj:t har uti punkten 6:o av berörda proposition nr 91 föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att landshövdingen i Gävleborgs län August Robert Hagens änka *Ellen Helga Louise Hagen, född Wadström,* samt makarnas minderårige son Tord Bernhard må, utöver dem tillkommande pension från civilstatens änke- och pupillkassa, från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension till belopp för änkan av 504 kronor och för sonen av 216 kronor, att, räknat från och med den 1 januari 1927, utgå under samma villkor, som gälla beträffande nyssnämnda pension från berörda kassa;

dels ock besluta, att ifrågavarande tilläggspension skall i avseende å rätt till dyrtidstillägg därå likställas med pensionen från änke- och pupillkassan.

På grund av de särskilda förhållanden, som i ärendet åberopats, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts framställning. Riksdagen vill i likhet med föredragande departementschefen framhålla, att beviljande av understöd i detta fall med hänsyn till föreliggande omständigheter ej torde kunna medföra några för staten icke önskvärda konsekvenser.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

39:o.

I en till riksdagen avlåten, den 30 december 1926 dagtecknad proposition nr 15 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att vartdera av avlidne förste amanuensen *Bengt Gunnar Viktor Edvard Garibaldi Schötts* och hans efterlämnade änkas, Helga Maria Schött, minderåriga *barn, Karl Gunnar Helge* och *Olof Bengt Folke,* må från och med den 1 januari 1926 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 500 kronor.

Med hänsyn till de omständigheter, som i ärendet åberopats, har riksdagen ansett sig böra medgiva att, oaktat Schött endast under jämförelsevis kort tid varit anställd i statens tjänst, understöd tillerkännes hans efterlevande i form av uppfostringsbidrag till makarnas minderåriga barn. I fråga om storleken av dessa understöd har riksdagen, i överensstämmelse med vad under punkten 14:o i det föregående anmälts, beviljat ett belopp av 384 kronor årligen för vartdera barnet.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, medgivit, att vartdera av avlidne förste amanuensen Bengt Gunnar Viktor Edvard Garibaldi Schötts och hans efterlämnade änkas, Helga Maria Schött, minderåriga barn, Karl Gunnar Helge och Olof Bengt Folke, må från och med den 1 januari 1926 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

40:o.

I en till riksdagen avlåten, den 10 december 1926 dagtecknad proposition nr 34 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att verkmästaren vid mynt- och justeringsverket August Johanssons änka *Ida Johansson, född Ludvigsdotter*, må, räknat från och med den 1 januari 1927, så länge hon förbliver i sitt änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 444 kronor.

Riksdagen har ej funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att pensionsbeloppet i förevarande fall ansetts böra i enlighet med i liknande fall tillämpade grunder bestämmas till 384 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, medgivit, att verkmästaren vid mynt- och justeringsverket August Johanssons änka Ida Johansson, född Ludvigsdotter, må, räknat från och med den 1 januari 1927, så länge hon förbliver i sitt änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

41:o.

I en till riksdagen avlåten, den 18 februari 1927 dagtecknad proposition nr 125 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, i punkten 2:o [1] föreslagit riksdagen medgiva, att framlidne f. d. intendenten vid naturhistoriska riksmuseet, professor E. J. G. Holms änka *Fredrika Olivia Holm* må, räknat från och med den 1 juli 1926, under sin återstående livstid, så

[1] Beträffande övriga punkter av propositionen nr 125, se i fråga om punkterna 1, 3, 5—6, 8 och 10 riksdagens skrivelse nr 214, punkterna 80:o, 82:o, 84:o—85:o, 87:o och 89:o samt i fråga om punkten 7 riksdagens skrivelse nr 214, punkten 2:o.

länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,140 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att avlidne f. d. intendenten, professorn E. J. G. Holms änka Fredrika Olivia Holm, må, räknat från och med den 1 juli 1926, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 912 kronor.

42:o.

I punkten 4:o av nyssnämnda proposition nr 125 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktmästaren vid universitetet i Lund Sven Peterssons änka *Emma Gustava Petersson, född Hansson,* må, räknat från och med den 1 augusti 1925, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 444 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning.

43:o.

I punkten 9:o av förenämnda proposition nr 125 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att överläraren vid tekniska skolan i Stockholm Gustaf Emil Malmquists änka *Marie Louise Malmquist, född Natt och Dag,* må, räknat från och med den 1 september 1926, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 720 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot statskontorets av departementschefen förordade förslag, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

44:o.

Eders Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten, den 24 februari 1927 dagtecknad proposition nr 168, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre arbetsläraren vid institutet och förskolan för blinda å Tomteboda Karl Johan Leijons änka *Klara Fredrika Leijon, född Hansson,* må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 444 kronor.

Riksdagen har anslutit sig till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och förty bifallit Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning.

45:o.

Eders Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten, den 24 februari 1927 dagtecknad proposition nr 169, under åberopande av propositionen bilagt

utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Lund J. A. Rådqvists änka *Carolina Emerentia Rådqvist, född Ringström,* må från och med den 1 juli 1926 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 444 kronor.

Riksdagen har vid granskning av propositionen icke funnit anledning till anmärkning mot densamma.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts föreliggande proposition av riksdagen bifallits.

46:o.

Eders Kungl. Maj:t har i proposition nr 83, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 4 februari 1927, i punkten 3:o [1] föreslagit riksdagen medgiva, att snickaren vid lantbruksinstitutet vid Ultuna Nils Anton Nilssons änka *Kristina Vilhelmina Nilsson, född Nilsson,* må från och med den 1 juli 1926 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

47:o.

I punkten 4:o av nyssnämnda proposition nr 83 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

1:o) medgiva, att avlidne stallbetjänten vid Strömsholms hingstdepå Johan August Holms änka *Hilda Lovisa Holm, född Pettersson,* samt avlidne stallbetjänten vid samma depå Johan Erik Bergströms änka *Sofia Albertina Bergström, född Rahm,* var för sig måtte komma i åtnjutande av änkepension till ett belopp av 384 kronor om året, att utgå för änkan Holm från och med den 1 januari 1927 och för änkan Bergström från och med den 1 september 1926, så länge de förbliva i sitt nuvarande änkestånd, dock att pension för tid, varunder pensionär må vara i åtnjutande av kontant understöd från depåförvaltningen, skall minskas med sålunda utgående belopp; ävensom

2:o) förklara, att pensionerna må utgå i första hand av det årliga överskott, som kan uppstå å avkastningen av den hos pensionskassan för tjänstemännen vid Strömsholms hingstdepå samt deras änkor och barn samlade pensionsfond, sedan de årliga pensionsbeloppen till kassans övriga pensionärer guldits, samt, i den mån detta överskott icke förslår för ändamålet, från allmänna indragningsstaten.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

[1] Beträffande punkterna 1—2 och 6 av propositionen nr 83, se riksdagens skrivelse nr 214, punkterna 90:o—91:o och 93:o.

48:o.

Eders Kungl. Maj:t har vidare i punkten 5:o av förenämnda proposition nr 83 föreslagit riksdagen medgiva, att extra skriv- och vaktmästarbiträdet vid lantmäterikontoret i Göteborgs och Bohus län Adolf Rohdins änka *Klara Maria Rohdin, född Dahlqvist,* samt makarnas fyra minderåriga barn, *Tage, Gullevi, Kjell och Stig* må, räknat från och med den 1 augusti 1926, från allmänna indragningsstaten uppbära årligt understöd, änkan med 300 kronor under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i nuvarande änkestånd, samt vart och ett av barnen med 60 kronor intill utgången av det år, varunder barnet uppnår en ålder av 18 år.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

49:o.

I punkten 7:o av förevarande proposition nr 83 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att extra ordinarie tjänstemannen vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt Knut Sebastian Haldins änka *Lycka Freija Hildrid Haldin, född Osberg,* och makarnas tre minderåriga barn, *Saga Charlotta Eleonora, Henry Tycho Erland och Kerstin Elin Ingegerd* må, räknat från och med den 1 september 1926, åtnjuta årligt understöd från allmänna indragningsstaten, änkan Haldin till belopp av 720 kronor, att utgå under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver i nuvarande änkestånd, samt vart och ett av de minderåriga barnen till belopp av 180 kronor, att utgå intill utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnått 18 års ålder.

Riksdagen finner i likhet med departementschefen starka billighetsskäl tala för bifall till framställningen och får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

II. Efterlevande till befattningshavare vid kommunikationsverken.

50:o.

Eders Kungl. Maj:t har i proposition nr 117, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 18 februari 1927, i punkten 4:o [1] föreslagit riksdagen medgiva, att till avlidne lokomotivföraren vid statens järnvägar Herman Julius Lysholms änka *Anna Serafina Lysholm, född Högelin,* må av trafikmedel utbetalas pension med ett årligt belopp av 444 kronor, att utgå räknat från och med den 1 januari 1927 i enlighet med de grunder, som i §§ 6 och 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

[1] Beträffande punkterna 1—3 och 6 av propositionen nr 117, se riksdagens skrivelse nr 215, punkterna 1:o—3:o och 5:o.

Riksdagen biträder för sin del Eders Kungl. Maj:ts förslag att änkan Lysholm beredes pension. I överensstämmelse med vad tidigare tillämpats har det föreslagna pensionsbeloppet avpassats så att det motsvarar en tredjedel av vad som skulle hava tillkommit vederbörande, därest mannen varit delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa. Riksdagen har därför icke funnit anledning till erinran mot beloppet och har förty bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

51:o.

I punkten 5:o av nyssnämnda proposition nr 117 har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen medgiva, att till avlidne lokomotivföraren Anders Peter Andersson Forsbergs änka *Johanna Forsberg, född Nilsson,* må av trafikmedel utbetalas pension med ett årligt belopp av 444 kronor, att utgå räknat från och med den 1 januari 1927 i enlighet med de grunder, som i §§ 6 och 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

Då riksdagen icke funnit anledning till anmärkning mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen under hänvisning jämväl till vad som finnes anfört i nästföregående punkt anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning.

52:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 118) har föreslagits, »att riksdagen måtte bevilja byggnadskamreraren Karl Gustaf Karlssons änka *Karin Paulina Karlsson* i Eds församling, Västernorrlands län, pension eller understöd att utgå med ett belopp av 500 kronor per år under hennes återstående livstid».

På sätt i motionen framhållits, har riksdagen tidigare i åtskilliga fall efter framställning från Eders Kungl. Maj:t beviljat pension eller därmed jämförligt understöd åt efterlevande till personal vid statens järnvägsbyggnader, däribland även åt änkor efter befattningshavare i samma eller liknande ställning som den av Karlsson intagna. Vid sådant förhållande och med hänsyn till såväl Karlssons långvariga anställning i statens tjänst som änkans ålder och övriga i ärendet åberopade omständigheter har riksdagen ansett det vara med billighet överensstämmande, att något understöd av statsmedel beviljas i förevarande fall. Vad angår storleken av understödet, har riksdagen funnit sig såsom skäligt böra bevilja ett belopp av 444 kronor årligen. Understödet har, på sätt tidigare i liknande fall ägt rum, bestämts att utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas från och med den 1 januari 1927.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att byggnadskamreraren Karl Gustaf Karlssons änka Karin Paulina Karlsson, född Olsson, må från och med

den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 444 kronor.

53:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 23) har hemställts, »att riksdagen måtte tillerkänna avlidne e. o. banvakten *Nils Adolf Agerströms efterlevande änka* ett årligt understöd av 300 kronor att utgå från den 1 januari 1927 under hennes återstående livstid.»

Med hänsyn till de i ärendet anförda omständigheterna och då riksdagen tidigare i liknande fall medgivit änkepension, har riksdagen ansett det vara billigt, att något understöd av statsmedel beviljas änkan Agerström under hennes återstående livstid. Understödet har bestämts till 384 kronor, att från och med den 1 januari 1927 utgå av trafikmedel.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre e. o. banvakten Nils Adolf Agerströms änka, Kersti Agerström, född Cintio, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

54:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 48) har hemställts, »att riksdagen ville bevilja avlidne f. d. målaren vid statens järnvägars verkstad i Göteborg Erik Lunds änka, *Olivia Lund*, ett årligt understöd av 384 kronor, så länge hon lever ogift.»

De omständigheter, som i motionen åberopats, göra det enligt riksdagens mening billigt, att staten i förevarande fall träder hjälpande emellan. Detta synes, på sätt i motionen hemställts, böra ske genom beviljande åt änkan Lund av ett understöd under hennes återstående livstid till belopp av 384 kronor årligen. Understödet har anvisats av trafikmedel att utgå från och med den 1 januari 1927.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre verkstadsarbetaren Erik Lunds änka, Olivia Lund, född Blomster, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

55:o.

Uti en inom riksdagen väckt motion (II: 49) har hemställts, »att riksdagen måtte medgiva, det snickaren vid statens järnvägars verkstad i Göteborg, Karl Oskar Olaussons efterlämnade änka *Frinnanda Cecilia Olausson, född Pettersson*, tillerkännes ett årligt understöd av 384 kronor, att, räknat från och med den 1 januari 1927, utgå av trafikmedel under hennes återstående livstid och under förutsättning att hon förbliver ogift.»

Med hänsyn till vad som blivit upplyst angående änkan Olaussons hälso-

tillstånd och övriga i motionen åberopade förhållanden har riksdagen funnit det vara billigt, att ett årligt understöd beviljas änkan Olausson, oaktat hon ännu ej uppnått någon högre ålder. Beloppet av detta understöd har, på sätt i motionen föreslagits, bestämts till 384 kronor, att från och med den 1 januari 1927 utgå av trafikmedel.

I enlighet med det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att verkstadsarbetaren Karl Oskar Olaussons änka Frinnanda Cecilia Olausson, född Pettersson, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

56:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 59) hemställes, »att riksdagen måtte besluta bevilja änkan efter förre verkstadsarbetaren vid statens järnvägar August Granström i Boden, *Maria Augusta Granström*, ett årligt understöd att utgå under hennes återstående levnad».

Med hänsyn till Granströms långvariga anställning i statens tjänst och då hans efterlämnade änka synes befinna sig i svag ekonomisk ställning, har riksdagen ansett sig böra medgiva, att ett årligt understöd av statsmedel beviljas henne under hennes återstående livstid. Detta understöd har bestämts till 384 kronor, att från och med den 1 januari 1927 utgå av trafikmedel.

Riksdagen får med åberopande av det anförda anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att verkstadsarbetaren August Granströms änka Maria Augusta Granström, född Johansdotter, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

57:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 60) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta bevilja änkan efter förre filaren vid statens järnvägar Carl August Grahn i Luleå, *Klara Josefina Grahn, född Renberg*, ett årligt understöd att utgå under hennes återstående livstid».

I betraktande av de förhållanden, som åberopats i ärendet, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att staten beviljar någon hjälp åt Grahns efterlevande. Detta har riksdagen ansett böra ske genom beredande åt änkan Grahn av ett årligt understöd under hennes återstående livstid till belopp av 384 kronor. Understödet har anvisats av trafikmedel att utgå från och med ingången av år 1927.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att filaren Carl August Grahns änka Klara Josefina Grahn, född Renberg, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

58:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 232) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att å den av 1926 års riksdag till änkan *Ester Lavinia Arvidson* beviljade pensionen skola utgå förhöjningar för minderåriga barn i enlighet med bestämmelserna i § 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa».

Med hänsyn till de omständigheter, som vid 1926 års riksdag åberopats till stöd för förslaget om beredande av pension i förevarande fall och beträffande vilka riksdagen får hänvisa till det i motionen omnämnda utlåtandet, har riksdagen ansett det vara billigt, att förhöjningar å ifrågavarande pension utgå för änkan Arvidsons minderåriga barn i enlighet med de grunder, som beträffande dylika förhöjningar innehållas i § 7 av reglementet för statens järnvägars änke- och pupillkassa. Riksdagen har alltså funnit sig böra bifalla motionen härutinnan. Förhöjningarna hava liksom den beviljade pensionen anvisats av trafikmedel att utgå från och med den 1 januari 1926.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, beslutit, att å den av 1926 års riksdag till e. o. verkstadsförmannen L. A. Arvidsons änka Ester Lavinia Arvidson beviljade pensionen skola utgå förhöjningar för minderåriga barn i enlighet med bestämmelserna i § 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa.

59:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 238) har hemställts, »att riksdagen ville bevilja f. d. nattvakten vid statens järnvägar Nikolaus Gustaf Petterssons änka *Inga Pettersson, född Jönsdotter,* ett årligt understöd av 300 kronor att utgå från och med den 1 januari 1927 under hennes återstående livstid.»

Med hänsyn till Petterssons långvariga anställning i statens tjänst och änkans höga ålder samt då hon synes befinna sig i svaga ekonomiska omständigheter, har riksdagen funnit billigt, att något understöd beredes henne under hennes återstående livstid. I dylikt avseende har riksdagen anvisat ett understödsbelopp av 384 kronor årligen, att från och med den 1 januari 1927 utgå av trafikmedel.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre nattvakten Nikolaus Gustaf Petterssons änka Inga Pettersson, född Jönsdotter, må från och med den 1 januari 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel åtnjuta ett årligt understöd av 384 kronor.

Stockholm den 25 maj 1927.

Med undersåtlig vördnad.

Stockholm, Isaac Marcus' Boktryckeri-Aktiebolag, 1927.